

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 20/20

Liuksemburgas, 2020 m. kovo 3 d.

Sprendimas byloje C-75/18 ir C-323/18

Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. ir Tesco-Global Áruházak Zrt. / Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Vengrijoje taikomi specialūs mokesčiai už telekomunikacijų įmonių apyvartą ir mažmeninės prekybos sektoriuje yra suderinami su Sąjungos teise

2020 m. kovo 3 d. paskelbtuose sprendimuose **Vodafone Magyarország** (C-75/18) ir **Tesco-Global Áruházak** (C-323/18) Teisingumo Teismas, posėdžiaudamas didžiosios kolegijos sudėties, nusprendė, kad Vengrijoje taikomi specialūs mokesčiai telekomunikacijų įmonių ir įmonių, veikiančių mažmeninės prekybos sektoriuje, apyvartai yra suderinami su įsisteigimo laisvės principu ir Direktyva 2006/112 (toliau – PVM direktyva)¹. Iš tiesų tai, kad šiuos specialiuosius mokesčius, kurie taikomi apyvartai progresiniu būdu (labai progresiniu antruoju atveju), daugiausiai moka kitų valstybių narių asmenims priklausančios įmonės, nes jos gauna didžiausią apyvartą atitinkamose Vengrijos rinkose, **atspindi šių rinkų ekonominę realybę ir nesudaro diskriminacijos šių įmonių atžvilgiu**. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė: kadangi telekomunikacijų įmonėms taikomas mokestis neturi visų esminių PVM požymių, šio mokesčio negalima prilyginti šiam mokesčiui, todėl jis nekelia pavojaus Sąjungos PVM sistemos veikimui ir yra suderinamas su PVM direktyva.

Kadangi Teisingumo Teismo taip pat buvo klausama dėl Vengrijos teisės aktų suderinamumo su Sąjungos teisės normomis dėl valstybės pagalbos, jis pirmiausia nusprendė dėl šių klausimų priimtimumo². Šiuo klausimu Teisingumo Teismas priminė, kad mokesčiai neįeina į SESV nuostatų dėl valstybės pagalbos taikymo sritį, jeigu jie nėra kokios nors pagalbos priemonės finansavimo būdas ir kartu nėra sudedamoji šios priemonės dalis. Mokestis gali būti pagalbos priemonės sudedamoji dalis tik tuo atveju, kai pagal atitinkamus nacionalinės teisės aktus yra privalomas paskirties ryšys tarp šio mokesčio ir pagalbos. Vis dėlto šiuo atveju Teisingumo Teismas konstatavo, kad prašymai atleisti nuo specialių mokesčių, kuriuos bendrovės ieškovės pateikė Vengrijos mokesčių institucijoms, yra susiję su visuotinai taikomais mokesčiais, iš kurių gautos pajamos pervedamos į valstybės biudžetą, konkrečiai nefinansuojant lengvatų, skirtos tam tikrai apmokestinamųjų asmenų kategorijai. Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad nėra privalomo paskirties ryšio tarp specialiųjų mokesčių, kuriuos turi mokėti šios bendrovės ieškovės, ir tam tikrų apmokestinamųjų asmenų neapmokestinimo, todėl galimas tokio neapmokestinimo neteisėtumas atsižvelgiant į Sąjungos teisės normas dėl valstybės pagalbos neturi įtakos pačių specialiųjų mokesčių teisėtumui. Todėl bendrovės ieškovės negali nacionaliniuose teismuose remtis šiuo galimu neteisėtumu, siekdamos išvengti minėtų mokesčių mokėjimo.

Antra, Teisingumo Teismas nagrinėjo, ar Vengrijos teisės aktai, kuriais nustatomi nagrinėjami specialieji mokesčiai, reiškia diskriminaciją dėl bendrovių buveinės vietos, kuri draudžiama pagal SESV nuostatas, susijusias su įsisteigimo laisve. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas visų pirma konstatavo, kad ieškovių patronuojančiųjų bendrovių buveinės yra atitinkamai Jungtinėje Karalystėje ir Nyderlanduose ir kad dėl to, jog jos savo veiklą Vengrijos rinkoje vykdo per

¹2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1).

²2019 m. Bendrasis Teismas panaikino du Komisijos sprendimus dėl Lenkijos mokesčio, taikomo mažmeninei prekybai, ir Vengrijos reklamos mokesčio pripažinimo valstybės pagalba (2019 m. gegužės 16 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Lenkija / Komisija* (sujungtos bylos [T-836/16](#) ir [T-624/17](#), pranešimas spaudai [64/19](#)) ir 2019 m. birželio 27 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Vengrija / Komisija* ([T-20/17](#), pranešimas spaudai [84/19](#)). Dėl šių sprendimų šiuo metu yra pateiktas apeliacinis skundas Teisingumo Teisme ([C-562/19 P](#) ir [C-596/19 P](#)).

patronuojamąsias bendroves, jų įsisteigimo laisvei gali turėti įtakos bet koks šioms patronuojamosioms bendrovėms taikomas apribojimas. Priminęs savo jurisprudenciją, susijusią su tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos draudimu, Teisingumo Teismas šioje byloje vėliau konstatavo, kad ginčijami specialieji mokesčiai netaikomi skirtingai pagal bendrovių buveinės vietą.

Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pažymėjo, pirma, kad dėl to, jog visos Vengrijoje atitinkamuose sektoriuose veiklą vykdančios įmonės yra apmokestinamos nagrinėjamais mokesčiais ir mokesčių tarifai, atitinkamai taikomi skirtingoms apyvartos dalims, renkami iš visų šių įmonių, Vengrijos teisės aktuose, kuriais nustatomi šie mokesčiai, nesukuriama jokios tiesioginės įmonių, priklausančių kitų valstybių narių (fiziniais ar juridiniams) asmenims, diskriminacijos.

Antra, Teisingumo Teismas patikrino, ar (labai) progresinė specialiųjų mokesčių sistema gali būti laikoma netiesioginės pastarųjų įmonių diskriminacijos šaltiniu.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad, kiek tai susiję su nagrinėjamais mokesčiais metais, t. y. byloje *Vodafone* – nuo 2011 m. balandžio 1 d. iki 2015 m. kovo 31 d., o byloje *Tesco* – nuo 2010 m. kovo 1 d. iki 2013 m. vasario 28 d., apmokestinamieji asmenys, kurie priskirtini prie 0 % tarifu apmokestinamos bazinio segmento, buvo Vengrijos asmenų turimi apmokestinamieji asmenys, o prie aukštesnio segmento priskirti buvo daugiausia kitų valstybių narių asmenų turimi apmokestinamieji asmenys. Taigi didžiąją dalį specialiojo mokesčio sumokėjo kitų valstybių narių asmenys.

Vis dėlto Teisingumo Teismas priminė, kad valstybės narės gali laisvai nustatyti apmokestinimo sistemą, kurią jos laiko tinkamiausia, ir pagrįsti progresinį apyvartos apmokestinimą, nes apyvartos dydis yra neutralus atskyrimo kriterijus ir reikšmingas apmokestinamųjų asmenų pajėgumo mokėti mokesčius rodiklis. Šiomis aplinkybėmis to, kad didžiąją dalį nagrinėjamų specialiųjų mokesčių moka kitų valstybių narių fizinių ar juridinių asmenų turimi apmokestinamieji asmenys, nepakanka, kad būtų galima daryti išvadą, jog jie diskriminuojami. Ši aplinkybė paaiškinama tuo, kad šiose bylose nagrinėjamos rinkose dominuoja tokie apmokestinamieji asmenys, kurie jose gauna didžiausią apyvartą. Taigi tai yra atsitiktinis ar net abejotinas rodiklis, kuris gali būti tenkinamas kiekvieną kartą, kai atitinkamoje rinkoje dominuoja kitų valstybių narių ar trečiųjų valstybių įmonės arba kitų valstybių narių ar trečiųjų valstybių asmenų turimos nacionalinės įmonės. Be to, reikia pažymėti, kad 0 % bazinis segmentas apima ne tik Vengrijos asmenų turimus apmokestinamuosius asmenis, nes visoms atitinkamoje rinkoje veikiančioms įmonėms taikoma neapmokestinamoji suma jos apyvartos daliai, neviršijančiai šią dalį atitinkančios viršutinės ribos. Vadinasi, (labai) progresiniai specialiųjų mokesčių tarifai vien dėl savo pobūdžio nesukuria diskriminacijos dėl bendrovių buveinės vietos tarp Vengrijos asmenų turimų apmokestinamųjų asmenų ir kitų valstybių narių asmenų turimų apmokestinamųjų asmenų.

Be to, savo sprendime byloje C-75/18 Teisingumo Teismo buvo teiraujama dėl specialiojo mokesčio, taikomo telekomunikacijų įmonėms, įvedimo suderinamumo su Direktyva 2006/112³. Šiuo klausimu jis priminė, kad reikia įvertinti, ar nagrinėjamas mokestis galėtų neigiamai paveikti bendros PVM sistemos veikimą, nes juo prekių ir paslaugų judėjimas ir komerciniai sandoriai būtų apmokestinami panašiai, kaip yra apmokestinami PVM, kaip tai būtų, be kita ko, mokesčių, kurie tenkina pagrindinius PVM požymius, atveju. Vis dėlto jis konstatavo, kad Vengrijos teisės aktuose, kuriais nustatomas nagrinėjamas specialusis mokestis, nenumatyta nei rinkti šį mokestį kiekviename gamybos ir paskirstymo proceso etape, nei atskaityti per ankstesnį šio proceso etapą sumokėto mokesčio. Taigi, kadangi du iš keturių pagrindinių požymių, kuriuos Teisingumo Teismas nustatė ankstesnėje savo jurisprudencijoje, nėra tenkinami atitinkamu specialiu mokesčiu, PVM direktyva nedraudžiama nustatyti šio mokesčio.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

³401 straipsnis.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.
Visi sprendimų ([C-75/18](#) ir [C-323/18](#)) tekstas nuo jų paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.
Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127
Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106